

 <small>Karel de Grote Hogeschool</small>	Begeleidingsopdracht Verbindingsambassadeurs	
	Praktijkverhaal	Stad Lokeren

Tieners in Lokeren -
Vrijheid in vrije tijd

In een notendop

De Stad Lokeren kent een ruim vrijetijdsaanbod, maar er zijn drempels die ervoor zorgen dat niet alle Lokerse jongeren aansluiting vinden bij het bestaande vrijetijdsaanbod. Vanuit de sportdienst en jeugddienst wordt met het project 'Verbindingsambassadeurs voor het jeugdwerk' tot doel gesteld om het vrijetijdsaanbod kenbaar te maken bij de tieners (12- tot en met 15-jarigen), de tieners vaker toe te leiden naar het eigen aanbod (vb. speelpleinwerking, vb. kampen tijdens schoolvakanties) en naar het aanbod van lokale sport- en jeugdverenigingen. Ook is het doel om te achterhalen wat de noden zijn van de tieners en welke drempels zij ervaren, en om het aanbod hiernaar aan te passen of uit te breiden. Het project richt zich tot tieners uit de volgende drie kansengroepen: kinderen die opgroeien in kansarmoede, kinderen met een migratieachtergrond en kinderen met een beperking (jongeren uit buitengewoon onderwijs en de jeugdhulpverlening). Er werd gekozen de focus te leggen op de doelgroep tieners omdat zij 'als tussengroep' vaak uit de boot vallen; niet echt kind meer, maar ook nog geen jongere.

Het project zet zowel in op de vraagzijde (outreachend werken) als op de aanbodzijde (verenigingsondersteuning).

Acties

De verbindingsambassadeur trekt de straat op om via **outreachend werken** te achterhalen waar de tieners vaak rondhangen, wat ze doen in hun vrije tijd en wat ze nog missen in Lokeren. Deze gesprekken leveren een aantal verrassende vaststellingen op over wat tieners belemmert deel te nemen aan het vrijetijdsaanbod. Zo werd zichtbaarder dat veel tieners in hun vrije tijd moeten werken (om thuis rond te komen of om te kunnen deelnemen aan het vrijetijdsaanbod), dat ze moeten zorgen voor de jongere sibling(s), dat ze van de ouders niet de toelating krijgen om deel te nemen aan het vrijetijdsaanbod (vb. dochter mag zich 's avonds niet alleen verplaatsen) en/of niet weten dat het aanbod ook voor hen is (vb. andere culturele achtergrond). De kennis en inzichten die tijdens deze gesprekken werden opgedaan, werden bevestigd, aangevuld en verder genuanceerd met behulp van een **online vragenlijst** die 674 tieners in Lokeren invulden. In vijf focusgroepgesprekken met kansengroepen werden de resultaten van de bevraging besproken en actieplannen opgezet (vb. ontmoeting tussen vrijwilligers van jeugdbewegingen en beroepskrachten uit de jeugdhulpverlening mogelijk maken).

Om de Lokerse jeugdwerkverenigingen te sensibiliseren rond diversiteit en toegankelijkheid, motiveerde de verbindingsambassadeur alle dertien Lokerse jeugdbewegingen om zelf ontwikkelde **toegankelijkheidsscan** in te vullen op basis van de zeven B's. De ingevulde scan visualiseert de mate waarin de drie kansengroepen aanwezig zijn in de respectievelijke jeugdbewegingsvereniging en de drempels waarvan de jeugdvereniging zich (niet) bewust is. De verbindingsambassadeur analyseerde de dertien ingevulde scans en ging met de leidingsploeg van elke jeugdbeweging in gesprek over de drempels. Deze gesprekken zetten de koers uit. Er werden doelstellingen vastgelegd, actieplannen opgesteld en tips uitgewisseld om de drempels waarvan ze zich (nog niet) bewust waren aan te pakken (vb. voor ouders een overzicht maken van alle verdoken kosten op jaarbasis; betaalbaarheid, vb. bekendmakingsborden om werking vanop straat zichtbaar te maken; bereikbaarheid). Tot slot ontwierp de verbindingsambassadeur een [toolbox toegankelijkheid](#) (een fysiek of online te raadplegen infobrochure met algemene tips en drempels waar vrijetijdsverenigingen zich bewust van (zouden moeten) zijn).

De toegankelijkheidsscan werd eveneens afgenomen bij de sportdienst en jeugddienst van Lokeren. Uit de resultaten blijkt dat de stad Lokeren inspanningen levert inzake de betaalbaarheid en toegankelijkheid. Er werden doelstellingen opgesteld om de drempels voor tieners nog meer te verlagen of weg te werken.

Tijdens het project werd een **werkgroep diversiteit** met vertegenwoordigers van de jeugdbewegingen opgericht. De verbindingsambassadeur zit mee rond de tafel en ondersteunt zodoende de jeugdbewegingen in hoe ze hun werking beter kunnen afstemmen op de kansgroepen. Ze legt linken met de actieplannen die per jeugdbeweging werden vastgelegd en brengt (nog niet gekende) drempels naar boven (vb. online inschrijfsysteem, de korte chiro-rok, geen overzichtelijke website). In deze werkgroep, die drie keer per jaar samenkomt, staan ontmoeting, uitwisseling en elkaar inspireren centraal om de drempels te verlagen en te verwijderen (vb. tweedehandssystemen die worden opgezet). Via de werkgroep kan de verbindingsambassadeur van dichtbij opvolgen.

Daarnaast positioneert de verbindingsambassadeur zich ook als **brugfiguur** tussen de tieners en het vrijetijdsaanbod. Ze zoekt tieners op op straat, in pleintjes, in parken, in OKAN-klassen... en gaat met de jongeren mee naar de activiteit van hun keuze om hen individueel toe te leiden. Ze gaat langs bij partnerorganisaties (vb. Open Jeugdwerk Vagevuur, Welzijnsschakel vzw Horizon, Ontmoetingshuis vzw Moazoort) om kennis te maken en kenbaar te maken dat vragen (ook van ouders) over toegankelijkheid, diversiteit en vrije tijd aan haar gesteld mogen worden.

“Verder proberen wij op die locaties ook samen te werken met de partners die er al zitten. Bijvoorbeeld een laagdrempelig jeugdhuis dat daar werkt, een jeugdwerking van de moskee ook. Er ontstaan zo vanuit bijvoorbeeld de moskeewerking of andere werking die Koranlessen geeft, werkingen die inspelen op het vrijetijdsaanbod voor de kinderen en jongeren uit hun netwerk. Maar dat is allemaal nog pril.” (Verbindingsambassadeur Lokeren)

Doordat het project het mogelijk gemaakt heeft contacten te leggen met organisaties die bepaalde groepen jongeren reeds bereiken, ervaart de verbindingsambassadeur het als makkelijker om tieners effectief naar het vrijetijdsaanbod toe te leiden (vb. vier OKAN-leerlingen toegeleid naar voetbal van Vagevuur, vb. vijf tieners vanuit Hagewinde toegeleid naar de eigen zomerkampen).

Gedurende het project komt de verbindingsambassadeur tot een aantal opvallende vaststellingen. Zo ervaart ze bij de sportverenigingen minder bereidheid om structurele drempels aan te pakken dan bij de jeugdverenigingen. Mogelijke verklaringen hiervoor zijn te vinden in de aard van beide verenigingen. In een sportvereniging gaat het er competitiever aan toe, zijn de plaatsen beperkt en streeft men naar het bereiken van competenties. Het lokaal bestuur heeft minder en formeler contact met hen dan met de jeugdverenigingen. In jeugdverenigingen staan voornamelijk verbondenheid, plezier, samen tijd doorbrengen en traditionele gebruiken centraal. Binnen de jeugdverenigingen is de kansengroep ‘kinderen in kansarmoede’ al meer vertegenwoordigd (meer dan bij de sportverenigingen). Kansengroepen ‘kinderen met een migratieachtergrond’ en/of ‘met een beperking’ zijn in beide types verenigingen moeilijker te bereiken omdat dit vaak een apart traject of extra medewerkers vergt.

Het nieuw subsidiereglement zorgt bij verenigingen bovendien voor externe motivatie omdat zij punten krijgen wanneer ze zich engageren voor projecten rond toegankelijkheid en diversiteit (geen resultaatgerichte insteek).

Toekomst?

Dankzij het project is er bij de Lokerse jeugdwerkverenigingen meer aandacht voor toegankelijkheid en diversiteit.

“Als we polsen naar welke vormingssessies moeten we dit jaar plannen op onze vormingsdag voor het jeugdwerk dan komen daar ook dingen in aan bod als ‘hoe moeten we drempels verlagen?’, ‘kunnen we iets doen om onze werking aan te passen naar nieuwkomers?’. Ze zijn daar zeker mee bezig.”
(Verbindingsambassadeur Lokeren)

Om dit effect ook bij de andere vrijetijdsaanbieders te verwezenlijken, wordt er bekeken om een aangepaste toegankelijkheidsscan in de vorm van een interview af te nemen bij de verschillende sportverenigingen (met vragen zoals ‘hoe zorg ik voor een goed onthaal van een jongere met een migratieachtergrond?’ en ‘hoe kan ik er voor zorgen dat jongeren met een beperking na verloop van tijd niet stoppen bij ons?’). Daarnaast wordt er ook geëxperimenteerd met een structureel ontmoetingsmoment waarin sportverenigingen kunnen uitwisselen en worden ondersteund. Het project toonde immers aan dat gestructureerde ontmoeting mogelijk maken, helpt.

Bij de verbindingsambassadeur en de jeugddienst leeft de wens om met behulp van de kennis en inzichten die werden opgedaan doorheen het project over het reeds bestaande vrijetijdsaanbod, de toeleidingen en de drempels te komen tot een gedragen visie binnen de stadsdiensten sport, jeugd, cultuur en welzijn inzake een tienervriendelijk beleid in de stad Lokeren. Men wil de toeleidingen structureler inbouwen en verduurzamen. Men wil ook op maat van de verschillende ‘soorten’ aanbieders kunnen werken (een jeugdhuis is geen jeugdbeweging, een sportvereniging is niet hetzelfde als eigen aanbod vanuit de jeugddienst).

Factoren die hierbij helpend zijn, is vooreerst de aanstelling van een vaste brugfiguur tussen de kansengroepen en het vrijetijdsaanbod (zoals de verbindingsambassadeur) en de fysieke nabijheid van de stadsdiensten sport, jeugd, cultuur en welzijn om snelle doorverwijzing te bevorderen. Via Plan Samenleven zal een consulent worden aangesteld die alvast brugfiguur kan zijn met de sportverenigingen.